

Facultade de Filoloxía e Tradución

(*)

Horarios

Horarios

http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=74

Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V01G400V01101	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I	1c	6
V01G400V01102	Lingüística: Introducción á lingüística aplicada	1c	6
V01G400V01103	Filosofía: Introducción ás ciencias humanas e sociais	1c	6
V01G400V01104	Literatura: Introducción aos estudos literarios	1c	6
V01G400V01105	Idioma moderno: Lingua portuguesa I	1c	6
V01G400V01201	Historia: Historia das culturas ibéricas	2c	6
V01G400V01202	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II	2c	6
V01G400V01203	Literatura: Teoría da literatura	2c	6
V01G400V01204	Lingüística: Lingüística xeral	2c	6
V01G400V01205	Literatura: Crítica literaria	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I**

Materia	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I			
Código	V01G400V01101			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Sueiro Justel, Joaquín			
Profesorado	Sueiro Justel, Joaquín			
Correo-e	jsueiro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Primeira materia do grao que estuda a gramática do galego e do español. Preséntase unha introdución aos fundamentos das gramáticas e á identificación das unidades e relacións gramaticais.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
CE17	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Capacidade de xerar novas ideas.
CT6	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT8	Capacidade de análise e síntese.
CT9	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT10	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.
CT11	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CT12	Capacidade para localizar, manexar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e internet.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Perfecto dominio instrumental das linguas española e galega.	CB1	CG4	CE1	CT2
	CB2	CG5	CE2	CT8
	CB5	CG7	CE5	CT9
		CG9	CE8	CT10
			CE15	CT11
			CE17	CT12
<hr/>				
Profundar coñecementos sobre a historia das culturas e dos países lusófonos.				
Coñecemento dos diferentes tipos de gramáticas das linguas galega e española.	CB1	CG1	CE1	CT2
	CB2	CG4	CE2	CT3
	CB5	CG5	CE5	CT6
		CG7	CE8	CT8
		CG9	CE15	CT9
			CE17	CT10
				CT11
				CT12
<hr/>				
Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística	CB1	CG1	CE1	CT2
	CB2	CG5	CE2	CT3
	CB5	CG7	CE5	CT6
		CG9	CE8	CT8
			CE15	CT9
			CE17	CT10
				CT11
				CT12
<hr/>				
Capacidade de análise e comentario das ideas lingüísticas presentes nas gramáticas	CB1	CG1	CE1	CT2
	CB2	CG4	CE2	CT3
	CB5	CG5	CE5	CT6
		CG7	CE8	CT8
		CG9	CE15	CT9
			CE17	CT10
				CT11
				CT12
<hr/>				
Perfecto dominio dos criterios de identificación e análise das diferentes unidades lingüísticas e as súas relacións	CG1	CE2	CT1	
	CG7	CE5		
		CE8		

Contidos

Tema	
1. A Gramática	1.1. Concepto de Gramática 1.2. A Gramática fronte a outras disciplinas 1.3. Tipos de gramáticas 1.4. Principais textos gramaticais do galego e do español 1.5. Partes dunha Gramática: discusión, delimitación e caracterización
2. Funcións, categorías e relacións.	2.1. Definición, delimitación e caracterización. 2.2. Tipoloxía de funcións, categorías e relacións.
3. Introducción á análise gramatical	3.1 Identificación de funcións, categorías e relacións en diferentes tipos de discurso 3.2 Presentación e práctica da análise sintáctica. 3.3. O estudo da frase e da cláusula 3.4. introdución ao estudo da oración

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	40	60
Resolución de problemas e/ou exercicios	9	18	27
Traballos de aula	10	20	30
Actividades introdutorias	1	0	1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	8	12
Traballos e proxectos	4	16	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Sesión maxistral	Exposición dentro da aula dos conceptos gramaticais, presentación das gramáticas e dos métodos de análise gramatical máis significativos. O profesor explicará os contidos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia e orientando ao alumnado nas lecturas obrigatorias relacionadas con cada tema. É moi recomendable ter traballadas estas lecturas previamente. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proposta e resolución na aula de exercicios e comentarios de textos relacionados cos diferentes apartados do programa. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.
Traballos de aula	Realización, na aula e fóra, de traballos relacionados con algún apartado do programa. Un deles será exposto diante dos compañeiros. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic dos materiais necesarios para avanzar. Sería moi desexable a defensa presencial do seu traballo.
Actividades introductorias	Presentación da materia: programa, metodoloxía docente, contidos, sistemas de titoría e atención personalizada e sistema de avaliación, así como da bibliografía e lecturas obrigatorias e recomendadas. No caso do réxime semipresencial, cóntase coa presenza na aula do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introductorias	O docente atenderá na aula ou nas titorías os problemas que os estudantes teñan en relación cos problemas e exercicios propostos. Esta atención realizarase individualmente ou en pequenos grupos co fin de reforzar a aprendizaxe naquelas cuestións que resulten problemáticas. Asemade, atenderase telematicamente a todo o alumnado, prioritariamente aos que poidan acollerse ao réxime de semipresencialidade
Traballos de aula	O docente atenderá na aula ou nas titorías os problemas que os estudantes teñan en relación cos problemas e exercicios propostos. Esta atención realizarase individualmente ou en pequenos grupos co fin de reforzar a aprendizaxe naquelas cuestións que resulten problemáticas. Asemade, atenderase telematicamente a todo o alumnado, prioritariamente aos que poidan acollerse ao réxime de semipresencialidade
Probas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	O docente atenderá na aula ou nas titorías os problemas que os estudantes teñan en relación cos problemas e exercicios propostos. Esta atención realizarase individualmente ou en pequenos grupos co fin de reforzar a aprendizaxe naquelas cuestións que resulten problemáticas. Asemade, atenderase telematicamente a todo o alumnado, prioritariamente aos que poidan acollerse ao réxime de semipresencialidade
Traballos e proxectos	O docente atenderá na aula ou nas titorías os problemas que os estudantes teñan en relación cos problemas e exercicios propostos. Esta atención realizarase individualmente ou en pequenos grupos co fin de reforzar a aprendizaxe naquelas cuestións que resulten problemáticas. Asemade, atenderase telematicamente a todo o alumnado, prioritariamente aos que poidan acollerse ao réxime de semipresencialidade

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resposta a problemas propostos ou realización de exercicios na aula. No caso do alumnado semipresencial, estes exercicios indicaranse e presentaranse a través da plataforma de teledocencia FaiTIC	5	CB1 CG1 CE1 CT1 CB2 CG4 CE2 CT2 CB5 CG5 CE5 CT3 CG7 CE8 CT6 CG9 CE15 CT8 CE17 CT9 CT10 CT11 CT12
Traballos de aula	Realización de pequenos traballos, comentarios de textos gramaticais. Tamén se inclúe neste apartado a participación activa na marcha da aula. Os traballos poden realizarse na aula ou fóra. No caso do alumnado semipresencial, estes traballos indicaranse e presentaranse a través da plataforma de teledocencia FaiTIC	5	CB1 CG1 CE1 CT1 CB2 CG4 CE2 CT2 CB5 CG5 CE5 CT3 CG7 CE8 CT6 CG9 CE15 CT8 CE17 CT9 CT10 CT11 CT12

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	O alumnado responderá a unha proba escrita que contará con cuestións teóricas e prácticas sobre o temario. Terase en conta, na súa avaliación, os contidos e a expresión escrita. O alumnado semipresencial realizará esta proba de xeito presencial.	60	CB1 CB2 CB5 CG1 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CE1 CE2 CE5 CE8 CE15 CE17 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Traballos e proxectos	O alumnado preparará, na aula e fóra, baixo a dirección do docente, un traballo sobre un tema relacionado con algún das epígrafes do programa e presentaráo na aula, valorándose tanto o contido coma a expresión escrita e a presentación oral. No caso do alumnado semipresencial, estes traballos indícaranse e presentaranse a través da plataforma de teledocencia FaiTIC	30	CB1 CB2 CB5 CG1 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CE1 CE2 CE5 CE8 CE15 CE17 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame correspondente á 1ª edición das actas terá lugar na última semana lectiva en decembro de 2015. O alumnado que non se acolla á avaliación continua poderá facer ese mesmo día un exame final teórico-práctico de toda a materia. A presentación de traballos realizarase na penúltima semana de curso en decembro do 2015. As datas dos exames e das presentacións son as mesmas tanto para alumnos presenciais coma semipresenciais.

Celebrarase unha titoría grupal presencial ao mes, en data acordada co alumnado.

Tódolos alumnos semipresenciais deberán asistir á sesión de presentación da materia. Alén diso, deberán asistir as titorías obrigatorias, e, alomenos, a unha titoría grupal presencial cada mes.

A avaliación na 2ª edición das actas (xullo) realizarase a través dun exame na data oficial marcada pola Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Academia Española de la Lengua, Real, **Nueva Gramática de la Lengua Española: manual**, 2010,
Manuel Casado, **El Castellano actual : usos y normas**, 2012,
Alarcos Llorach, Emilio, **Estudios de gramática funcional del español**, 1980,
Martínez, José A., **Funciones, categorías y transposición**, 1994,
Alarcos Llorach, Emilio, **Gramática de la lengua española**, 1999,
Rojo Sánchez, G. Jiménez Juliá, T., **Fundamentos del análisis sintáctico funcional**, 1989,
Álvarez Blanco, Rosario, **Gramática da lingua galega**, 2002,
Carme Hermida Gulías, **Gramática práctica (morfosintaxe)**, 2004,
Xosé Feixó Cid, **Gramática da lingua galega: síntese práctica**, 2004,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II/V01G400V01202

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingüística: Introducción á lingüística aplicada**

Materia	Lingüística: Introdución á lingüística aplicada			
Código	V01G400V01102			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Ramallo Fernández, Fernando			
Profesorado	Moralejo Silva, Rubén Ramallo Fernández, Fernando			
Correo-e	framallo@uvigo.es			
Web				
Descrición	Presentación das propostas teóricas, conceptuais e metodolóxicas da lingüística aplicada xeral			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CT3	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Capacidade de análise e síntese.
CT9	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Capacidade para localizar, manexar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e internet.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Coñecer os fundamentos teórico-metodolóxicos da lingüística aplicada	CB1 CB2	CG1 CG2 CG7	CE5 CE8	CT8 CT9
Ser quen de identificar, describir e analizar problemas nos que a linguaxe e as linguas ocupan un lugar central nas sociedades contemporáneas	CB2	CG8	CE5 CE8	CT3 CT8 CT9 CT12

Contidos

Tema	
1. A lingüística aplicada como ciencia social	1.1 Que (non) é a lingüística aplicada? 1.2 Alcance da lingüística aplicada 1.3 Lingüística aplicada crítica
2. Problemáticas	2.1 Educación lingüística 2.2 Política Lingüística 2.3 Lingua e neoliberalismo 2.4 Tecnoloxías da linguaxe

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	12	10	22
Seminarios	21	50	71
Traballos tutelados	12	27	39
Probas de resposta curta	2	15	17

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Sesión encamiñada a tomar contacto e a reunir información sobre o alumnado, avaliar o punto de partida e presentar a materia. O alumnado semipresencial está obrigado a presentarse a esta sesión
Sesión maxistral	Introdución conceptual aos contidos de cada un dos temas. O alumnado semipresencial ten a súa disposición pímulas audiovisuais e outros materiais complementarios para traballar as cuestións teóricas abordadas nas sesións maxistrais.
Seminarios	Traballo en profundidade, discusión grupal e debate de lecturas das problemáticas abordadas. O alumnado semipresencial deberá facer as mesmas lecturas, que serán traballadas tanto nun foro específico en liña como nas sesións de titorías grupais presenciais acordadas para o cuadrimestre (un mínimo de 3).
Traballos tutelados	Durante o curso realizaranse diferentes tipos de actividades e traballos, que poden ser individuais ou colectivos. No inicio do curso, presentarase un conxunto de actividades das que cada alumno/a deberá elixir aquelas que mellor se acomoden ás súas preferencias. Isto tamén é válido para o alumnado semipresencial.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Haberá un seguimento personalizado do traballo en cada unha das metodoloxías docentes previstas. O alumnado semipresencial está debidamente atendido por medio das plataformas de titorías virtuais previstas no grao así como a través das titorías grupais programadas para o cuadrimestre.
Seminarios	Haberá un seguimento personalizado do traballo en cada unha das metodoloxías docentes previstas. O alumnado semipresencial está debidamente atendido por medio das plataformas de titorías virtuais previstas no grao así como a través das titorías grupais programadas para o cuadrimestre.
Traballos tutelados	Haberá un seguimento personalizado do traballo en cada unha das metodoloxías docentes previstas. O alumnado semipresencial está debidamente atendido por medio das plataformas de titorías virtuais previstas no grao así como a través das titorías grupais programadas para o cuadrimestre.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Seminarios	O alumnado deberá facer unha lectura exhaustiva de cada texto proposto. Ademais, deberá entregar con antelación á celebración de cada seminario un breve documento que inclúa un resumo, unha avaliación crítica e unhas preguntas para o debate. Para obter a máxima cualificación nesta metodoloxía é imprescindible a asistencia e a participación activa nas sesións.	40	CG1 CG2 CG8	CT3 CT8 CT9	
Traballos tutelados	Valorarase a capacidade do alumnado para conxugar os coñecementos teórico-metodolóxicos acabados ao longo do cuadrimestre na resolución das problemáticas propostas para o conxunto das actividades que ha elixir da relación proposta.	40	CG1 CG2 CG7 CG8	CE5 CE8	CT3 CT8 CT9 CT12
Probas de resposta curta	Valorarase a capacidade de síntese e a precisión na respostas. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial no día e hora que se fixe.	20	CG1 CG2 CG7 CG8	CE5 CE8	CT3 CT8 CT9 CT12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Contémpanse dúas posibilidades de avaliación: continua e única. Cada discente ten que comunicar a súa preferencia na segunda semana de clase.

Avaliación continua

É a recomendada para todo o alumnado. Contempla as actividades que se describen na táboa anterior. Para a avaliación continua é moi recomendable a asistencia as horas presenciais (incluídas as prácticas). No caso do alumnado semipresencial debe asistir á sesión de presentación, a dúas titorías (individuais ou grupais) e ás probas escritas previstas. No resto, debe realizar e entregar as tarefas de avaliación indicadas en tempo e forma.

A materia de exame (probas de resposta curta que se realizará en data a concretar co alumnado) inclúe a lista de conceptos que se han traballar nas sesións maxistras, para o que se recomenda a elaboración dun breve glosario.

Aquelas persoas que na primeira convocatoria non superen a materia polo sistema da avaliación continua, na convocatoria de xullo deberán presentarse ó exame escrito na data oficialmente establecida pola Facultade.

Avaliación única

O alumnado que prefira someterse a avaliación única deberá examinarse de todos os contidos da materia nun exame final único que se realizará en data que se concretará durante as primeiras semanas de clase. En caso de non superar ese exame terá unha segunda oportunidade da convocatoria de xullo na data establecida oficialmente pola Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica

Hall, Christopher J.; Smith, Patrick H. & Wicaksono,, Rachel (2011). *Mapping Applied Linguistics*. Abingdon: Routledge.

Moita Lopes, Luiz Paulo da (org.) (2008). *Por uma lingüística aplicada indisciplinar*, 2ªed. São Paulo: Parábola

Wei, Li (ed.) (2014). *Applied Linguistics*. Oxford: Wiley-Blackwell.

Recomendacións

Outros comentarios

A materia impártese en lingua galega. O alumnado de intercambio é benvido. Recoméndase un bo nivel de galego oral, semellante a un B2.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Filosofía: Introducción ás ciencias humanas e sociais**

Materia	Filosofía: Introdución ás ciencias humanas e sociais			
Código	V01G400V01103			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a				
Profesorado	Leyte Coello, Arturo Antonio			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Materia introdutoria ás teorías, métodos e conceptos das ciencias humanas e sociais			

Competencias

Código				
CB1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
CB2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
CB3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.			
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.			
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.			
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.			
CE17	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.			
CE19	Coñecemento das ciencias sociais e humanas.			
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.			
CT3	Capacidade de xerar novas ideas.			
CT6	Habilidade para traballar de forma autónoma.			
CT8	Capacidade de análise e síntese.			
CT9	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.			
CT10	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.			
CT11	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.			
CT12	Capacidade para localizar, manexar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e internet.			

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Conocimiento de la problemática metodológica específica de las ciencias humanas.	CB1	CG5	CE19	CT3
	CB2	CG8		CT6
	CB3	CG9		CT8
				CT9
				CT11

Saber diferenciar conceptualmente entre ciencias de la naturaleza, ciencias humanas y humanidades.	CB1 CB2 CB3	CG5 CG6 CG8	CE19	CT3 CT6 CT8 CT9 CT11 CT12
--	-------------------	-------------------	------	--

Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística así como das correntes teóricas e metodolóxicas.

Saber operar y aplicar discursivamente (lectura y escritura) con las nociones básicas metodológicas de las ciencias humanas.	CB1 CB2 CB3 CB5	CG5 CG6 CG8 CG9	CE17 CE19	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
--	--------------------------	--------------------------	--------------	---

Contidos

Tema	
1. Nocións básicas	1.1 Conceptos científicos. 1.2 Hipóteses e leis científicas. 1.3 Teorías científicas.
2. Lóxica da investigación científica	2.1 A explicación en ciencias da natureza. Modelo nomolóxico-deductivo. Coñecemento causal. 2.2 O coñecemento nas ciencias históricas. Modelo comprensivo-hermenéutico.
3. Explicación nas ciencias humanas e sociais (Psicoloxía y Socioloxía)	3.1 Niveis de información: físico-natural; informacional; semántico. 3.2 Modelos metodolóxicos de caixa-negra (black-box) e caixa translúcida (clean-box). 3.3 Exemplo de explicación en ciencias humanas: o suicidio.
4. A pretensión científica das ciencias humanas	4.1 Teoría da información. 4.2 Teoría de sistemas. 4.3 Cibernética.
5. Modelos metodolóxicos en ciencias humanas e sociais	5.1 Estruturalismo. 5.2 Funcionalismo. 5.3 Condutismo. 5.4 Psicoanálise. 5.5 Hermenéutica.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	24	0	24
Resolución de problemas e/ou exercicios	7	4	11
Presentacións/exposicións	15	0	15
Probas de tipo test	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o alumnado. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá dos materiais teóricos na plataforma de ensino virtual Faitic
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral. Para o réxime semipresencial, o alumnado disporá dos materiais de prácticas na plataforma de ensino virtual Faitic, ou no seu caso, adquirilos no servizo de reprografía da facultade. O alumnado semipresencial deberá facer as mesmas lecturas, que serán traballadas nas sesións de tutorías grupais presenciais acordadas para o cuadrimestre (un mínimo de 3).

Presentacións/exposicións
Exposición por parte do alumnado, ante o docente e/ou un grupo de estudantes, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto etc. Pódese realizar de maneira individual ou en grupo.

Para o alumnado semipresencial as presentacións faranse a través dos dispositivos dispoñibles na plataforma Faitic

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Axuda de forma individualizada en todos aqueles procedementos concretos que presenten dificultades. Criticar e corrixir a exposición pública no relativo, sobre todo, a dous aspectos: contido e retórica, remarcando a íntima relación que gardan entre si os contidos informativos e a forma de expor.
Presentacións/exposicións	Axuda de forma individualizada en todos aqueles procedementos concretos que presenten dificultades. Criticar e corrixir a exposición pública no relativo, sobre todo, a dous aspectos: contido e retórica, remarcando a íntima relación que gardan entre si os contidos informativos e a forma de expor.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Resolución de problemas e/ou exercicios	Valórase a calidade das respostas aos exercicios propostos	25	CB1 CB2	CG9		CT2 CT3 CT6 CT8 CT10 CT12
Presentacións/exposicións	Cada estudante traballará un texto clásico da materia que terá que expor publicamente.	25	CB1 CB2 CB3 CB5	CG5 CG8	CE17 CE19	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Probas de tipo test	Cuestionario de preguntas de resposta múltiple.	50	CB1 CB2 CB3 CB5	CG9	CE19	CT3 CT6 CT8 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os estudantes están obrigados a asistir polo menos ao 80% das clases no caso de acollerse a avaliación continua. Se algún motivo xustifico impídelle a asistencia regular, deberán advertilo no seu momento ao responsable da materia. Neste último caso, procederase a unha avaliación mediante unha proba única final (antes de concluír o cuadrimestre). Igualmente, quen siga o proceso de avaliación continua e non chegue ao aprobado coas notas de clase, deberá presentarse á 2ª convocatoria na que se avaliará mediante proba presencial da totalidade dos contidos do programa na data prevista pola Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

- C. H. von Wright, *Explicación y comprensión* (1º capítulo), Alianza Editorial, Madrid 1980.
- Jean-Jacques Rousseau, *Discurso sobre el origen de la desigualdad entre los hombres*, Alianza Editorial, Madrid 2012.
- Carnap, R./Morgenstern, O., *Matemáticas en las ciencias del comportamiento*, Alianza Editorial, Madrid 1974
- Gadamer, H.G. *Arte y verdad de la palabra*, Paidós, Barcelona 1998.
- Harris, Marvin. *Antropología cultural*, Alianza Editorial, Madrid 2011.
- Lago, Ignacio. *La lógica de la explicación en las ciencias sociales*, Alianza Editorial, Madrid 2008.
- Stegmüller, W. *La concepción estructuralista de las teorías*, Alianza Editorial, Madrid 1981

- Weber, M. *Conceptos sociológicos fundamentales*. Alianza Editorial, Madrid 2014.

- Wartofsky, M. W., *Introducción a la Filosofía de la ciencia*, Alianza Editorial , Madrid 1983

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura: Introducción aos estudos literarios**

Materia	Literatura: Introdución aos estudos literarios			
Código	V01G400V01104			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Navaza Blanco, Gonzalo			
Profesorado	Chas Aguión, Antonio Navaza Blanco, Gonzalo Ribao Pereira, Montserrat			
Correo-e	gnavaza@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia introdutoria aos estudos literarios na que se ofrece ao alumnado información relativa tanto ás fontes para o seu estudo, ás vías da súa difusión ou aos instrumentos para a realización de traballos de carácter literario.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Capacidade de xerar novas ideas.
CT6	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT8	Capacidade de análise e síntese.
CT9	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT10	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.
CT11	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CT12	Capacidade para localizar, manexar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e internet.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecemento dos instrumentos esenciais para a análise literaria. Aprendizaxe das técnicas de estudo e de traballos de carácter crítico.	CB1 CG1 CE3 CT2 CB2 CG2 CE6 CT3 CB5 CG5 CE9 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos

Tema

1. A obra literaria e as fontes para o seu estudo.	1.1. Fontes primarias. Edicións e antoloxías. 1.2. Fontes secundarias. 1.3. Fontes dixitalizadas.
2. A obra literaria e as súas vías de difusión.	2.1. A vía oral 2.2. A vía escrita: manuscritos e impresos 2.3. A vía dixital
3. Bibliotecas.	3.1. Bibliotecas físicas e dixitais. 3.2. Catálogos e procedementos de busca. Título, Materia, Autor. Uso de operadores booleanos. 3.3. Bibliotecas, arquivos, fondos de documentación e bases de datos relativos ás literaturas galega, española e portuguesa.
4. Os estudos literarios. Aspectos formais dun traballo académico.	4.1 O traballo académico nos estudos literarios. 4.2. Convencións formais. Nocións de tipografía e ortotipografía. 4.3. As [ ]Normas de presentación de orixinais[ ]. 4.4. Cita, referencia bibliográfica, bibliografía, resumo, palabras clave. Uso das notas. 4.5. Particularidades da edición dixital. Hipertexto e enlaces.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	16	0	16
Traballos de aula	8	6	14
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	2	4
Titoría en grupo	2	0	2
Actividades introdutorias	4	0	4
Traballos tutelados	16	0	16
Probas de resposta curta	0	20	20
Observación sistemática	0	10	10
Traballos e proxectos	0	24	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Nas clases teóricas presentaremos ao alumnado cada un dos temas de xeito organizado, proporcionándolle a bibliografía precisa. No caso do réxime semipresencial o alumnado disporá da información suministrada polo profesor a través de pímulas Mooc (cuxo acceso será facilitado mediante unha clave) ou ben a través da información suministrada pola plataforma FAITIC.
Traballos de aula	Complemento das sesións maxistras, nas horas prácticas serán expostos os conceptos teóricos a un grupo máis reducido do alumnado. Para o seu desenvolvemento será preciso como punto de encontro tanto a aula como a biblioteca. O alumnado semipresencial tamén disporá dos materiais precisos (sexa a través da plataforma de ensino virtual ou por correo electrónico) dos materiais precisos para avanzar en cada unidade temática.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Está prevista a visita dun/ha especialista na materia que pronunciará unha conferencia, en horas presenciais, sobre un dos contidos do programa, e sobre o que o alumnado, tanto presencial como non presencial, terá que facer un traballo. A tal efecto, o alumnado semipresencial tamén disporá dos materiais precisos para o desenrolo desta actividade.
Titoría en grupo	Horas de asistencia obrigatoria para todo o alumnado, fixadas no horario ofical, nas que se aclararán cuestións e se resolverán dúbidas previas ao exame ou á entrega de traballos. O alumnado de réxime semipresencial cumprirá coas esixencias deste tipo de matrícula en canto ao número de titorías obrigatorias: dúas (unha por cada parte da materia), ademais doutras que se acorde co profesorado.
Actividades introdutorias	Nas primeiras horas de docencia presencial das dúas partes está prevista unha sesión informativa a todo o alumnado, anticipando e aclarando as cuestións relativas ao desenvolvemento do curso. No caso de alumnado acollido á matrícula semipresencial a asistencia ás primeiras dúas horas de actividades introdutorias será de carácter obrigatorio.
Traballos tutelados	Cada alumno/a deberá presentar un traballo seguindo as pautas expostas na segunda parte do curso. Ademais das instrucións recibidas na aula poderá asesorarse sobre particularidades do seu traballo nas horas de titoría. Tamen o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Traballos de aula	Tanto nas horas introdutorias como nas que se dedican ás tutorías en grupo, ambas as dúas en horario presencial, exporemos ao alumnado a metodoloxía da materia, así coma o seu seguimento e os procedementos de avaliación de cada un dos apartados que constan na guía. Tamén o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Tanto nas horas introdutorias como nas que se dedican ás tutorías en grupo, ambas as dúas en horario presencial, exporemos ao alumnado a metodoloxía da materia, así coma o seu seguimento e os procedementos de avaliación de cada un dos apartados que constan na guía. Tamén o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.
Traballos tutelados	Tanto nas horas introdutorias como nas que se dedican ás tutorías en grupo, ambas as dúas en horario presencial, exporemos ao alumnado a metodoloxía da materia, así coma o seu seguimento e os procedementos de avaliación de cada un dos apartados que constan na guía. Tamén o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Tanto nas horas introdutorias como nas que se dedican ás tutorías en grupo, ambas as dúas en horario presencial, exporemos ao alumnado a metodoloxía da materia, así coma o seu seguimento e os procedementos de avaliación de cada un dos apartados que constan na guía. Tamén o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos tutelados	A segunda parte do curso está encamiñada á realización dun traballo de acordo coas normas de presentación de orixinais dunha publicación periódica. Un 10% da cualificación final valorará a actividade na aula, nas titorías e durante o proceso de elaboración do traballo.	10	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Probas de resposta curta	A avaliación dos dous primeiros temas dos contidos expostos nesta guía, correspondentes á primeira metade da materia, farase mediante un exame no que o alumnado deberá contestar a preguntas sobre os principais conceptos expostos. Será preciso aprobar dito exame para superar a avaliación, e contará un 40 % da calificación final.	40	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Observación sistemática	O seguimento dos traballos e exercicios solicitados e a participación activa regular tanto nas titorías presenciais ou virtuais, tanto para o alumnado presencial como semipresencial, suporán un 10% da calificación final da materia.	10	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Traballos e proxectos	O traballo escrito tutelado contará un 40% na cualificación final.	40	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG5 CE3 CE6 CE9 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Esta materia está estruturada en dúas partes ben diferenciadas: á primeira corresponden os dous primeiros temas (impartidos por os profesores Chas Aguión e Ribao Pereira, da área de Literatura Española), en tanto que á segunda os outros dous expostos no apartado de contidos (impartidos polo profesor Navaza Blanco, da área de Filoloxía Galega). Para obter calificación positiva, o alumnado terá que superar ambas partes da materia. Para a primeira, haberá un exame escrito, que terá lugar na primeira semana de novembro, en tanto que para a segunda se pedirá un traballo escrito, que deberá ser

entregado como data límite na última semana lectiva de decembro.

Os alumnos non presenciais terán que cumprir coas mesmas condicións de avaliación que o alumnado que opte pola avaliación continua. Quen non obteña unha calificación positiva nesta primeira convocatoria deberá presentarse ao exame de xullo na data fixada oficialmente. Ao alumnado que tiver aprobado so unha das dúas partes da materia SO SE LLE CONSERVARÁ ESE APROBADO DURANTE UN MESMO CURSO ACADÉMICO (incluído, por tanto, xullo); en posteriores convocatorias deberá presentarse con ambas partes da materia.

Bibliografía. Fontes de información

- Estébanez Calderón, D., *Diccionario de términos literarios*, Madrid, Alianza, 1999.
Lapesa, R., *Introducción a los estudios literarios*, Madrid, Cátedra, 2004 (18ª ed.).
Maurice Delcroix, F. Hallyn, *Introduction aux études littéraires*, Paris, Beboeck, 1987.
Penas, E., *Perspectivas críticas para la edición de textos de literatura española*, Santiago, Universidad de Santiago, 2013.
Pérez Priego, M. A., *Introducción general a la edición del texto literario*, Madrid, Uned, 2001.
Platas Tasende, A., *Diccionario de términos literarios*, Madrid, Espasa-Calpe, 2011.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Idioma moderno: Lingua portuguesa I				
Materia	Idioma moderno: Lingua portuguesa I			
Código	V01G400V01105			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Outros			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Baltrusch , Burghard			
Profesorado	Arias Freijedo, José Benito Baltrusch , Burghard			
Correo-e	burg@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia trátase de adquirir coñecementos básicos de lingua portuguesa (en comprensión e expresión oral e escrita) e coñecementos básicos sobre os países de lingua oficial portuguesa e as súas culturas (correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas).			

Competencias	
Código	
CB1	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Capacidade de xerar novas ideas.
CT6	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT8	Capacidade de análise e síntese.
CT9	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT10	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.
CT11	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CT12	Capacidade para localizar, manexar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e internet.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Dominio oral e escrito do idioma portugués como lingua estranxeira. Nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia das Linguas, equivalente ao 'Certificado Inicial de Portugués como Língua Estrangeira' (CIPLE).	CB1 CG1 CE1 CT2 CB2 CG6 CE2 CT3 CB5 CG9 CE15 CT6 CG10 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Dominio oral e escrito de primeiros elementos do nivel B1, equivalente ao 'Diploma Elemental de portugués Língua Estrangeira' (DEPLE) e do 'Certificado de Proficiência em Língua Portuguesa para Estrangeiros' (Celpe-Bras).	CB1	CG1	CE1	CT2
	CB2	CG6	CE2	CT3
	CB5	CG9	CE15	CT6
		CG10		CT8
				CT9
				CT10
				CT11
				CT12

Contidos

Tema	
Contidos de fonética	Elementos de fonética e fonoloxía das variantes europea e brasileira da lingua portuguesa, correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas.
Contidos gramaticais	Elementos gramaticais correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas: Ortografía; verbo (indicativo e tempos mais usuais do subxuntivo); substantivo; adxectivo; artigo; determinantes; plural; xénero; pronomes; preposicións e contraccións; etc.
Contidos léxico-semánticos	Elementos léxicais e semánticos correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas: Tempos cronolóxico e meteorolóxico; saúdos e despedidas; vivenda; presentación persoal; números; cores; medios de transporte; rutina diaria; roupa; corpo; cociña e alimentación; deportes e outras actividades de lecer; etc.
Contidos pragmáticos	Tratamentos; idiomatismos; falsos amigos; etc.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	4	0	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	18	30	48
Traballos de aula	18	30	48
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	13	15
Probas de resposta curta	2	10	12
Outras	4	4	8
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	0	5	5
Observación sistemática	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	O profesor explicará os contidos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia e orientando ao alumnado nas lecturas obrigatorias relacionadas con cada tema. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Fatic das indicacións e dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Sesións prácticas: exercicios gramaticais e revisións que requiren unha preparación previa por parte do alumnado. Traballos en grupo e exposicións na aula. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Fatic das indicacións e dos materiais necesarios para realizar os exercicios correspondentes e para avanzar en cada unidade temática.
Traballos de aula	Sesións prácticas, exercicios prácticos de produción oral e escrita. Revisión de contidos gramaticais con exercicios realizados dentro da aula. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Fatic das indicacións e dos materiais necesarios para realizar os traballos correspondentes e para avanzar en cada unidade temática.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Asistencia a conferencias, filmes, seminarios, prácticas de campo e outras actividades relacionadas cos contidos da materia. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Fatic das indicacións e dos materiais necesarios para acompañar os eventos docentes e divulgativos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Atención a problemas específicos presentados polo alumnado durante as sesións prácticas. No caso do réxime semipresencial, a resolución de problemas e a revisión dos traballos de aula farase a través da plataforma de ensino virtual Fatic.

Resolución de problemas e/ou exercicios	Atención a problemas específicos presentados polo alumnado durante as sesións prácticas. No caso do réxime semipresencial, a resolución de problemas e a revisión dos traballos de aula farase a través da plataforma de ensino virtual Faitic.
---	---

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Probas de resposta curta	Exame escrito sobre os contidos teórico-prácticos vistos durante o curso. No caso do réxime semipresencial, o alumnado tamén ten que estar presente no día do exame. O exame realizarase na última sesión de aulas.	40	CB1 CB2	CG6 CG9	CE1 CE2	CT6 CT9 CT11
Outras	Proba oral individual. No caso do réxime semipresencial, o alumnado tamén ten que estar presente no día do exame. A proba oral realizarase na última semana de aulas.	30	CB2	CG10	CE1 CE2 CE15	CT11
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Realización de probas ou tarefas sobre temas indicados polo profesor. No caso de alumnado en réxime non presencial o alumnado realizará estas probas ou tarefas co apoio da plataforma Faitic.	20	CB2 CB5	CG6 CG9 CG10		CT6 CT8 CT9 CT12
Observación sistemática	Observación das prestacións do alumnado nos ámbitos de "Resolución de problemas e/ou exercicios", "Traballos de aula", a participación en xeral e a asistencia ás actividades relacionadas coa materia. No caso do réxime semipresencial, practicarase un seguimento virtual do alumnado ao longo do curso.	10			CE1 CE2 CE15	CT2 CT3 CT6 CT9 CT10

Outros comentarios sobre a Avaliación

As/Os estudantes deberán escoller no principio do curso entre dúas opcións: un sistema de avaliación continua (cf. supra) ou un sistema de avaliación única. Recoméndase optar polo primeiro.

Dado o carácter da materia é moi recomendábel asistir con regularidade ás aulas. Recoméndase ao alumnado semipresencial de acudir con regularidade ás titorías e aos seminarios específicos que se poderán ofrecer ao longo do cuadrimestre.

Para a avaliación única é preciso superar ambas as probas (escrita e oral) para superar a materia. Copia ou plaxio nos respectivos exames será penalizado cun suspenso (nota numérica: 0) nas mesmas.

É recomendable consultar regularmente os espazos virtuais da materia na plataforma TEMA (<http://faitic.uvigo.es>).

Quen opte de forma directa pola avaliación única (non recomendado) será avaliada/o ao final do primeiro período, na primeira edición das actas, da seguinte forma:

1. Cunha proba escrita teórico-práctica (contando 75% da nota final [teoría: 25%; práctica: 50%]). A proba escrita realizarase na última sesión de aulas, coincidindo co exame do grupo en avaliación continua.
2. Cunha proba de expresión oral (contando 25% da nota final) que será gravada. A proba oral realizarase na última semana de aulas.

É preciso superar ambas as probas (escrita e oral) para aprobar a materia. Copia ou plaxio nos respectivos exames será penalizado cun suspenso (nota numérica: 0) nas mesmas.

A convocatoria das probas de expresión oral deberá acordarse co profesorado coa antelación necesaria (mínimo 2 semanas antes do final do período de aulas), sendo responsabilidade do alumnado contactar co profesorado. A non presentación á proba de expresión oral suporá a obtención dunha cualificación de 0 (cero) puntos na mesma.

Os mesmos criterios de avaliación aplicaranse na segunda edición das actas (xullo).

En todo caso, recoméndase a asistencia ás aulas e ás titorías e consultar regularmente os espazos virtuais da materia na plataforma (<http://faitic.uvigo.es>), mesmo que non se siga o sistema de avaliación continua.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.

Bibliografía. Fontes de información

<http://www.portaldalinguaportuguesa.org/>

<http://www.ciberduvidas.com/>

Câmara Jr., Joaquim Mattoso, *Estrutura da Língua Portuguesa*, 19.ª ed., Petrópolis, Vozes, 1989. (ISBN: 85-326-0061-1).

--- *Problemas de Linguística Descritiva*, 13.ª ed., Petrópolis, Vozes, 1988.

Carmo, Leonete, *Olá! Como está?*, Lisboa, Lidel, 2009.

Coimbra, Isabel, e Coimbra, Olga. *Gramática Ativa 1*, 3.ª ed., Lisboa, Lidel, 2011. (ISBN: 978-972-757-638-8).

Coimbra, Isabel, e Coimbra, Olga. *Gramática Ativa 2*, 3.ª ed., Lisboa, Lidel, 2012. (ISBN: 978-972-757-173-4).

Com ou sem Acento?, Porto, Porto Editora, 2012. (ISBN: 978.972.0.31936-4).

Com ou sem Hífen?, Porto, Porto Editora, 2012. (ISBN: 978.972.0.01713-0).

Cristóvão, Fernando (dir. e coord.). *Dicionário Temático da Lusofonia*, Lisboa, Texto Editores, 2005. (ISBN: 978-972-472-935-0).

Cristóvão, Fernando, *Da Lusitanidade à Lusofonia*, Coimbra, Almedina, 2008. (ISBN: 978-972-403-445-4)

Dicionário da Língua Portuguesa 2011, Porto, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-01564-8)

Dicionário Moderno de Sinónimos e Antónimos. Acordo ortográfico. Porto, Porto Editora, 2012. (ISBN: 978.972.0.5754-9).

Dicionário Moderno de Verbos Portugueses, Porto, Porto Editora, 2010. (ISBN: 978-972-0-05756-3).

FLIP 9 - Ferramentas para a Língua Portuguesa, Ed. Priberam, 2015. [www.flip.pt].

Machado, José Barbosa, *Introdução à História da Língua e Cultura Portuguesas*, Braga, Edições Vercial, 2009. (ISBN: 978-972-99038-8-5-3).

Novo Corretor Aurélio 2, Ed. Positivo, 2010. [www.flip.pt].

Sobral, José Manuel, *Portugal, Portugueses: Uma Identidade Nacional*, s.l., Fundação Francisco Manuel dos Santos, 2012. (ISBN: 978-989-8424-65-5).

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Língua portuguesa II/V01G400V01303

Outros comentarios

Un bo nivel de lingua galega facilita a adquisición de coñecementos de lingua portuguesa.

A lectura e audición habitual de textos en lingua portuguesa, facilita igualmente a aprendizaxe.

Aviso importante para o alumnado de intercambio (Erasmus): O ensino de Língua Portuguesa na UVigo diríxese a un alumnado que ten o galego e/ou castelán como lingua materna, de maneira que a progresión é rápida. Non se recomenda ao alumnado de intercambio que non teña como mínimo un nivel de B1 nestas linguas (galego ou castelán) ou un A1 en lingua portuguesa matricularse nesta materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Historia: Historia das culturas ibéricas**

Materia	Historia: Historia das culturas ibéricas			
Código	V01G400V01201			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Rodríguez Lago, José Ramón Seijas Montero, María			
Profesorado	Rodríguez Lago, José Ramón Seijas Montero, María			
Correo-e	jrlago@uvigo.es mariaseijas@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia, que se integra na formación básica do grao, pretende axudar a coñecer e saber explicar os contidos e conceptos fundamentais relacionados cos contactos históricos e culturais de España, Portugal e Galicia desde a Idade Media ata os nosos días.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Capacidade de xerar novas ideas.
CT6	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT8	Capacidade de análise e síntese.
CT9	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT10	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.
CT11	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CT12	Capacidade para localizar, manexar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e internet.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Coñecer e saber explicar os contidos e conceptos fundamentais relacionados coas expansións e os contactos culturais de España, Portugal e Galicia desde a Idade Media ata os nosos días, especialmente aquelas relacionadas co colonialismo e postcolonialismo	CB1 CB2 CB3 CB5	CG5 CG6 CG9 CG10	CE16	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
--	--------------------------	---------------------------	------	---

Contidos

Tema	
1. A formación dos reinos	1.1. A formación dos primeiros reinos cristianos. 1.2. A formación do reino de Portugal. 1.3. A formación dos reinos de Castela e Aragón.
2. Os séculos modernos na Península ibérica.	2.1. Bases estruturais na época moderna. 2.2. A cultura na época moderna. 2.3. A evolución política dos reinos peninsulares.
3. Liberalismo, tradicionalismo e nacionalismos.	3.1. O liberalismo en España, Portugal e Galicia. 3.2. As correntes tradicionalistas en España, Portugal e Galicia. 3.3. O Iberismo 3.4. Os nacionalismos en España e Galicia.
4. As dictaduras do século XX	4.1. Da monarquía a república en España e Portugal. 4.2. O salazarismo. 4.3. O franquismo.
5. A apertura exterior dos pobos peninsulares.	5.1. A formación dos imperios coloniais. 5.2. O proceso de independencia e descolonización dos imperios. 5.3. Os movementos migratorios.
6. Os sistemas democráticos e a integración europea.	6.1. Os procesos de transición democrática en Portugal e España. 6.2. O proceso de integración nas Comunidades Europeas de España e Portugal. 6.3. Portugal e España como membros da Unión Europea

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Debates	14	31	45
Traballos de aula	9	21	30
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	23	0	23
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	50	51

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Debates	Modalidade presencial: Charla aberta entre un grupo de estudantes ou estudantes co profesorado. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral... Modalidade semipresencial: Discusión por medio de titorías virtuais entre un grupo de estudantes co profesorado. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Traballos de aula	Modalidade presencial: O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante. Modalidade semipresencial: O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula virtual, a través da plataforma FAITIC, baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Actividades introdutorias	Modalidade presencial: Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. Modalidade semipresencial: Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade debe asistir, presencialmente, a estas actividades. Xa que logo, non hai diferenzas coa modalidade presencial.

Sesión maxistral	<p>Modalidade presencial: Exposición por parte do profesorado de contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.</p> <p>Modalidade semipresencial: Transmisión por parte do profesorado a través da plataforma FAITIC, de contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.</p>
------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	<p>Modalidade presencial Sesión maxistral: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado. Debates: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función das actividades que se realicen e das metodoloxías docentes empregadas. Traballos de aula: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función dos traballos concretos que teña que realizar. Resolución de problemas e/ou exercicios: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado e as cuestións concretas que este propoña. Modalidade semipresencial Sesión maxistral: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado. Debates: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función das actividades que se realicen e das metodoloxías docentes empregadas. Traballos de aula: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función dos traballos concretos que teña que realizar. Resolución de problemas e/ou exercicios: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado e as cuestións concretas que este propoña.</p>
Debates	<p>Modalidade presencial Sesión maxistral: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado. Debates: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función das actividades que se realicen e das metodoloxías docentes empregadas. Traballos de aula: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función dos traballos concretos que teña que realizar. Resolución de problemas e/ou exercicios: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado e as cuestións concretas que este propoña. Modalidade semipresencial Sesión maxistral: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado. Debates: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función das actividades que se realicen e das metodoloxías docentes empregadas. Traballos de aula: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función dos traballos concretos que teña que realizar. Resolución de problemas e/ou exercicios: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado e as cuestións concretas que este propoña.</p>

Traballos de aula	<p>Modalidade presencial Sesión maxistral: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado. Debates: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función das actividades que se realicen e das metodoloxías docentes empregadas. Traballos de aula: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función dos traballos concretos que teña que realizar. Resolución de problemas e/ou exercicios: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado e as cuestións concretas que este propoña. Modalidade semipresencial Sesión maxistral: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado. Debates: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función das actividades que se realicen e das metodoloxías docentes empregadas. Traballos de aula: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función dos traballos concretos que teña que realizar. Resolución de problemas e/ou exercicios: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado e as cuestións concretas que este propoña.</p>
-------------------	--

Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	<p>Modalidade presencial Sesión maxistral: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado. Debates: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función das actividades que se realicen e das metodoloxías docentes empregadas. Traballos de aula: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función dos traballos concretos que teña que realizar. Resolución de problemas e/ou exercicios: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado e as cuestións concretas que este propoña. Modalidade semipresencial Sesión maxistral: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado. Debates: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función das actividades que se realicen e das metodoloxías docentes empregadas. Traballos de aula: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado en función dos traballos concretos que teña que realizar. Resolución de problemas e/ou exercicios: A atención personalizada realizarase tanto no horario de titorías oficial como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo as distintas necesidades do alumnado e as cuestións concretas que este propoña.</p>

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Debates	<p>Modalidade presencial: Proba na que o alumnado debe demostrar o grao de adquisición das competencias previstas na materia, a través da súa participación na discusión na aula, sobre un tema concreto e dar resposta as preguntas formuladas polo profesorado.</p> <p>Modalidade semipresencial: Proba na que o alumnado debe demostrar o grao de adquisición das competencias previstas na materia, coa súa participación a través da plataforma FAITIC sobre un tema concreto e dar resposta as preguntas formuladas polo profesorado.</p>	30	CB2 CG6 CE16 CT2 CB3 CG10 CT3 CB5 CT8 CT10 CT11

Traballos de aula	Modalidade presencial: Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Modalidade semipresencial: O alumnado preparará este tipo de proba a través da plataforma FAITIC. Non obstante, conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade pode asistir, presencialmente, a realización da proba avaliativa consistente nun cuestionario común co alumnado da modalidade presencial.	10			CE16	CT6	CT12	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Modalidade presencial: Proba única na que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesorado. Desta maneira, o alumnado debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Modalidade semipresencial: Proba única na que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesorado. Desta maneira, o alumnado debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade debe asistir, presencialmente, a esta proba. Xa que logo, non hai diferenzas coa modalidade presencial.	60	CB1	CG9	CG10	CE16	CT8	CT9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modalidade presencial:

Para poder optar ao sistema de avaliación continúa o alumnado deberá asistir, cando menos, a 10 das 14 sesións teóricas previstas na programación. Na última semana do cuadrimestre o alumno de avaliación continúa debe facer un exercicio escrito no que debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor.

Nas aulas prácticas o alumnado de avaliación continúa deberá facer dous cuestionarios, un á metade do cuadrimestre e outro na última sesión, cun valor cada un de 0,5 puntos sobre a cualificación final.

Na última semana do cuadrimestre o alumnado que non seguiu a avaliación continúa ou perdeu o dereito a mesma, poderá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa que foran traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Na segunda edición (xullo), o alumnado deberá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa que foran traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Modalidade semipresencial:

Na última semana do cuadrimestre o alumno de avaliación continúa debe facer un exercicio escrito no que debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor

O alumnado de avaliación continúa deberá facer dous cuestionarios, un á metade do cuadrimestre e outro na última sesión, cun valor cada un de 0,5 puntos sobre a cualificación final. Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade pode asistir, presencialmente, a realización destas probas.

Na última semana do cuadrimestre o alumnado que non seguiu a avaliación continúa poderá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa que foran traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade debe asistir, presencialmente, a esta proba.

Na segunda edición (xullo), o alumnado deberá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa que foran traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade debe asistir, presencialmente, a esta proba.

Outros comentarios:

Faranse duas titorías grupais ao longo do cuadrimestre para a modalidade semipresencial.

Bibliografía. Fontes de información

Barreiro Fernández, X.R. e Villares, R. (dirs.), **A gran historia de Galicia**, La Voz de Galicia,

Floristán, A. (coord.), **Historia de España en la edad moderna**, Ariel,

Fontana, J. y Villares, R., **Historia de España**, Crítica,

García Cárcel, R. (coord.), **Historia de España (siglos XVI y XVII). La España de los Austrias**, Cátedra,

García Cárcel, R. (coord.), **Historia de España (siglo XVIII). La España de los Borbones**, Cátedra,

Ramos, R., **História de Portugal**, A esfera dos livros,

Villares, R., **Historia de Galicia**, Galaxia,

Recomendacións

Outros comentarios

Os alumnos de intercambio deben coñecer o idioma en que se imparte a materia para poder seguila e ser capaces de ler en portugués.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II**

Materia	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II			
Código	V01G400V01202			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Profesorado	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Correo-e	xsalgado@uvigo.es			
Web	http://http://webh03.webs.uvigo.es/xose-antonio-fernandez-salgado/			
Descrición xeral	Esta materia posibilita que os estudantes adquiran o hábito de pensar en termos gramaticais, proporcionándolles os instrumentos necesarios para que poidan facer descrições das unidades gramaticais inseridas en textos de linguas galega e española.			

Competencias

Código				
CB1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
CB2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.			
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.			
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.			
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.			
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.			
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.			
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.			
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.			
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.			
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.			
CE17	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.			
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.			
CT3	Capacidade de xerar novas ideas.			
CT6	Habilidade para traballar de forma autónoma.			
CT8	Capacidade de análise e síntese.			
CT9	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.			
CT10	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.			
CT11	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.			
CT12	Capacidade para localizar, manexar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e internet.			

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Coñecemento dos instrumentos esenciais para a análise literaria. Aprendizaxe das técnicas de estudo e de traballos de carácter crítico.				
Perfecto dominio instrumental das linguas galega e española así como das súas gramáticas.	CB1 CB5	CG4	CE1 CE2 CE17	CT2 CT11

Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística así como das correntes teóricas e metodolóxicas.	CB1 CB2	CG1 CG5	CE5 CE8 CE17	CT9 CT10 CT12
Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.	CB2	CG1 CG4 CG7 CG9	CE15	CT3 CT6 CT8 CT12

Contidos

Tema	
Bloque I. A análise gramatical: a palabra	<p>Parte 1. As unidades gramaticais. A palabra: definición. Descrición da súa estrutura interna. Mecanismos de creación de palabras. Análise de unidades morfolóxicas en galego e español.</p> <p>Parte 2. Análise morfosintáctica de textos en galego e español.</p>
Bloque II. Clasificación das palabras	<p>Parte 1. As clases de palabras e as súas expansión. Criterios de clasificación (morfolóxicos, sintácticos e semánticos). Palabras gramaticais e léxicas. Palabras nucleares e non nucleares. Palabras con estrutura argumental.</p> <p>Parte 2. Caracterización das clases de palabras. Problemas de delimitación de clases: as clases transvesais; polisemia e homonomia; casos de conversións e recategorización; gramaticalización e lexicalización.</p>
Bloque III. Gramática contrastiva entre galego e español.	Contacto de linguas e interferencia. Interferencias gramaticais do español no galego e do galego no español de Galicia. Outras interferencias.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	56	76
Actividades introdutorias	2	2	4
Eventos docentes e/ou divulgativos	4	4	8
Sesión maxistral	18	40	58
Probos de resposta curta	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	<p>Refírese ás actividades en que se formulan exercicios relacionados cos contidos da materia, que complementan as leccións maxistras. Préstase unha especial atención a actividades de análise e comentario morfosintácticos de secuencias en galego e español así como de textos en ambas as linguas con interferencias lingüísticas. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados.</p> <p>Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL, o profesor colgará na plataforma Faitic as prácticas para facer e deixará un prazo de tempo para a súa resolución. Rematado este, faralles chegar via e-mail, ou dende a propia plataforma, un solucionario para súa autocomprobación.</p>
Actividades introdutorias	<p>Son as actividades que se realizan o primeiro día de clase dedicadas a expoñer os obxectivos, as principais tarefas do curso e a bibliografía da materia.</p> <p>O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL deberá acudir obrigatoriamente a esta sesión de presentación.</p>
Eventos docentes e/ou divulgativos	Refírese a conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Sesión maxistral	<p>Son as horas que o docente dedicará a expoñer contidos da materia, as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios ou análises gramaticais que deberá facer o alumnado así como das lecturas relacionadas cos temas. Recoméndase que, cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material, o alumnado leve traballado previamente ese material.</p> <p>O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática na plataforma de ensino virtual Faitic ou, no seu caso, o profesor poderá facerllos chegar a través de e-mail. Este material consistirá esencialmente en documentos PDF con contidos e vídeos gravados das clases maxistras ou de aspectos concretos do temario.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo cando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir na resolución de actividades ou nos comentarios dos erros cometidos nas análises gramaticais que se manden entregar como parte da avaliación. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizaranse tres sesións presenciais, tipo seminario, distribuídas ó longo do cuadrimestre (provisoriamente na semana 4ª, 8ª e 12ª), co fin de que o alumnado poida preguntar dúbidas e solicitar explicacións sobre puntos concretos do temario.
---	---

Avaliación			
Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Resolución de problemas e/ou exercicios	30	CB2 CB5 CG1 CG4 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE15 CE17 CE8	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Sesión maxistral	5	CB1 CG7 CE2 CE5 CE8	CT3 CT9
Probas de resposta curta	65	CB1 CB2 CG4 CG7 CE1 CE2 CE5 CE8	CT11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Existen **dous sistemas** de avaliación da materia:

a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases presenciais e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma; no caso do alumnado semipresencial só debe realizar e entregar as tarefas de avaliación indicadas en tempo e forma. A puntuación final obterase da suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba. De non superar algunha das actividades que se avalían, o profesor poderá mandar repetilas. En todo caso, **na convocatoria de maio**, o alumno polo menos deberá ter entregado o **Traballo obrigatorio sobre interferencias** (última semana de curso) e ter aprobado o apartado "Probas de resposta curta", exame que se realizará na última semana das clases (provisionalmente entre o 9 e o 11 de maio), coa posibilidade dun exame parcial liberatorio de materia na segunda semana de marzo. Na convocatoria oficial de xullo, o/a alumno/a deberá repetir o exame escrito e no seu caso ter entregado Traballo obrigatorio sobre interferencias. Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir a condición de asistencia ás clases, deberá comunicarllo ó docente, quen poderá habilitar outras actividades compensatorias. No caso de que o/a alumno/a renuncie á avaliación continua ou incumpra as condicións esixidas pasará a ser avaliado polo sistema b) de "Avaliación única".

b) **Avaliación única**. O alumnado que non opte polo sistema de "avaliación continua", para superar a materia na **convocatoria de maio** deberá examinarse sobre todos os contidos da materia nun **exame final único escrito (8 p.)** que se se realizará na última semana das clases (provisionalmente **entre o 9 e o 11 de maio**) e ter realizado e entregado o **Traballo obrigatorio sobre interferencias (2 p.)**. En caso de non superar ese exame ou o Traballo obrigatorio, o/a alumno/a deberá volver examinarse por medio doutro exame escrito e a entrega do Traballo na convocatoria de xullo na data que dispoña a Facultade. Os/as alumnos/as que opten por este sistema poderán asistir ás aulas e ser atendidos nas titorías cando o solicitaren.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía de referencia

Álvarez, Rosario e Xove, Xosé (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Bosque, Ignacio (1989): *Las categorías gramaticales*. Madrid: Sintesis. [Existe unha nova edición de 2015]

Dubert, Francisco (2005): "Interferencias del castellano en el gallego popular". Bulletin of Hispanic Studies, bol. 82, nº 3, 271-291. En liña: <https://liverpool.metapress.com/content/l3646k17184r6637/resource-secured/?target=fulltext.pdf>.

Eguren, L e Fernández Soriano, O. (2006): *La terminología gramatical*. Madrid : Gredos.

Freixeiro Mato, Xosé Ramón (2000): *Gramática da lingua galega. Morfosintaxe*. t. II. Vigo: A Nosa Terra.

Porto Dapena, Alvaro (2008): "El español en contacto con el gallego". En *Congreso Internacional de la lengua española (2º. 2008. Valladolid). El Español en la sociedad de la información*. Madrid: Centro Virtual Cervantes. En liña: http://cvc.cervantes.es/obref/congresos/valladolid/ponencias/unidad_diversidad_del_espanol/4_el_espanol_en_contacto/porto_a.htm.

Real Academia Española (2010): *Nueva gramática de la lengua española: manual*. Madrid: Espasa-Libros.

Rodríguez Ramalle, T. Mª (2015): *Las relaciones sintácticas*. Barcelona: Síntesis.

Guías bibliográficas

Gondar, Francisco (dir.): *BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega*. Centro de Investigacións Ramón Piñeiro (CILL-RP). Edición en liña: [www.cirp.es/bdo/bil/bilega.html]

Instituto Cervantes: Reseñas de manuales del español [http://cvc.cervantes.es/Ensenanza/Biblioteca_Ele/manuales_gramatica/profesores/indice.htm]

O profesor entregará e comentará no primeiro día de clase outras referencias bibliográficas.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

Outros comentarios

A explicación de contidos da materia así como a lingua vehicular nas explicacións das resolucións dos exercicios e actividades será en lingua galega. Recoméndase, xa que logo, ter uns coñecementos suficientes nesta lingua para poder seguir as explicacións e comentarios do docente.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura: Teoría da literatura**

Materia	Literatura: Teoría da literatura			
Código	V01G400V01203			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Suárez Briones, Beatriz			
Profesorado	Suárez Briones, Beatriz			
Correo-e	bsuarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia é unha introdución aos fundamentos xerais da Teoría da literatura			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Capacidade de xerar novas ideas.
CT6	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT8	Capacidade de análise e síntese.
CT9	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT10	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.
CT11	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CT12	Capacidade para localizar, manexar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e internet.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Uso máis reflexivo dos conceptos xenerais que a historia literaria e a crítica presupoñen ou dan por supostas, e mellor comprensión e análise de textos complexos	CB1	CG1	CE6	CT2
	CB2	CG5	CE7	CT3
	CB5	CG6	CE9	CT6
		CG7		CT8
				CT9
				CT10
				CT11
				CT12

Contidos

Tema
------

1. ¿Que é a literatura?	1.1 Respostas históricas a esta pregunta 1.2. Mimese vs inventio 1.3. A ruptura romántica
2. Funcións da literatura	2.1. Paideia e hedonismo 2.2. A mirada estética 2.3. A estética do compromiso
3. As disciplinas literarias	3.1. A filoloxía 3.2. Outras disciplinas: teoría, crítica, historia, comparatismo
4. A comunicación literaria	4.1. Os suxeitos da comunicación literaria. 4.2 A obra literaria: Condicións simbólicas dos textos literarios. Textualidade. Ficcionalidade. Intertextualidade 4.3. Os xéneros literarios: Épica, lírica, dramática
5. Métodos de estudo da obra literaria	5.1. Autoriais / da recepción 5.2. Formalismos 5.3. Poéticas sociais 5.4. Postestruturalismo: psicanálise, feminismo, estudos queer

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Eventos docentes e/ou divulgativos	4	6	10
Sesión maxistral	26	52	78
Traballos de aula	4	8	12
Traballos tutelados	6	20	26
Outros	0	4	4
Presentacións/exposicións	6	12	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación da materia e da organización do traballo durante o curso. Asistencia obrigatoria para o alumnado presencial e o semipresencial.
Eventos docentes e/ou divulgativos	O alumnado pode e debe participar en outras actividades de carácter formativo que se organicen na Facultade (conferencias, mesas redondas, presentacións de libros...). Cada actividade será despois comentada na aula. A non participación na actividade terá un valor negativo na cualificación final da materia. O alumnado semipresencial está exento desta tarefa
Sesión maxistral	Correrá a cargo da profesora, que explicará de modo teórico os contidos da asignatura. Valorarase a atención e a capacidade para intervir propoñendo ou rebatindo ideas, ou manifestando dúbidas ou dificultades de comprensión. O alumnado semipresencial terá 4 sesións presenciais especificamente deseñadas para esta modalidade ás que pode asistir ou non. De asistir, a valoración será a arriba expresada para o alumnado presencial.
Traballos de aula	Abordaremos de maneira práctica, traballando sobre textos particularmente preparados ao efecto, os materiais teóricos. Na parte final da asignatura abordaremos a análise textual dende as distintas metodoloxías propostas polas escolas críticas do temario. Cualificarase o resultado final do traballo na aula: a comprensión da problemática plantexada e a capacidade crítica. O alumnado semipresencial terá catro sesións presenciais, ás arriba indicadas (na sección "Clases maxistras") e será avaliado como o alumnado presencial neste apartado.
Traballos tutelados	Pequenos traballos de inmersión na investigación académica. Cualificarase, no resultado final do traballo, a seriedade e o compromiso coa adquisición de coñecementos e a capacidade crítica. Penalízase o plaxio, que implicará o suspenso sen paliativos do traballo. Este(s) traballo(s) son obrigatorios para o alumnado semipresencial
Outros	Aquí se inclúen os imponderabeis que cada grupo particular precise (como reforzos pedagóxicos do tipo que sexa ou o desenvolvemento de intereses particulares que teñan que ver coa actualidade literaria mundial, etc...). A atención aos intereses particulares do alumnado está implícita nesta actividade.
Presentacións/exposicións	Exposición oral do traballo de investigación da materia, poñendo especial énfase na claridade expositiva e no uso dun rexistro lingüístico adecuado á situación. O alumnado semipresencial deberá cumprir tamén esta tarefa.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Traballos de aula / Traballos tutelados A profesora orientará ao alumnado antes de cada exposición pública dun traballo, e antes de cada exercicio ou proba explicará os contidos e metodoloxía en titorías en grupo. Presentacións/exposicións A profesora orientará ao alumnado antes de cada exposición pública dun traballo, e antes de cada exercicio ou proba explicará os contidos e metodoloxía en titorías en grupo. Tamén obrigatorios para o alumnado en modalidade semipresencial
Traballos tutelados	Traballos de aula / Traballos tutelados A profesora orientará ao alumnado antes de cada exposición pública dun traballo, e antes de cada exercicio ou proba explicará os contidos e metodoloxía en titorías en grupo. Presentacións/exposicións A profesora orientará ao alumnado antes de cada exposición pública dun traballo, e antes de cada exercicio ou proba explicará os contidos e metodoloxía en titorías en grupo. Tamén obrigatorios para o alumnado en modalidade semipresencial

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Sesión maxistral	Valorarase a atención e a capacidade para intervir propoñendo ou rebatendo ideas, ou manifestando dúbidas ou dificultades de comprensión. O alumnado semipresencial ten catro sesións presenciais, que se valoran como tales a todos os efectos.	20	CB1 CB2	CT2
Traballos de aula	Cualificarase o resultado final do traballo na aula: a seriedade e compromiso coa propia aprendizaxe dos contidos que se avalían e a capacidade crítica. A redacción é un contido implícito desta materia, e, polo tanto, será tamén avaliada. No caso do alumnado semipresencial, esta actividade é obrigatoria.	30	CB1 CB2	CG7 CE6 CT2 CT3
Traballos tutelados	Valorarase a profundidade do tratamento do tema, a orixinalidade (estará penalizada ao máximo a copia de materiais alleos) e o uso dunha linguaxe escrupulosamente correcta e precisa. Penalízase o plaxio cun suspenso innegociable. No caso do alumnado semipresencial, esta actividade é obrigatoria. Estes traballos serán defendidos de maneira oral en clase en sesións preparadas a este efecto.	30	CB1 CB2	CG7 CE6 CE7
Presentacións/exposicións	Dos traballos tutelados (véxase máis abaixo): "Estes traballos serán defendidos de maneira oral en clase en sesións preparadas a este efecto". Esta proba é obrigatoria para o alumnado semipresencial	20	CB1 CB2	CG1 CG5 CG6 CG7 CE6 CE7 CT2 CT3

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación será continua, o que implica asistencia, participación na aula e elaboración de traballos de índole diversa. Se non pode seguir a avaliación continua a alumna/o deberá comunicarllo argumentadamente á profesora. Isto é válido para o alumnado semipresencial. Se decide non concurrir ou non realizar ás distintas probas deseñadas para a avaliación continuada, será avaliado mediante proba única.

Se a alumna/o prevé a imposibilidade de asistencia ás clases, deberá comunicarllo e xustificarllo á profesora.

Nos casos de renuncia á avaliación continua, o alumnado será avaliado mediante proba única, que se celebrará ao final do cuadrimestre en horario de aulas. A proba constará de preguntas e exercicios sobre os contidos e lecturas do programa.

A mesma estrutura terá a proba na segunda edición de actas (xullo).

Na proba da segunda edición de actas, será preciso examinarse da materia íntegra

Bibliografía. Fontes de información

CASAS, Arturo (coord.). *Elementos de Crítica literaria*. Vigo: Xerais, 2005

CULLER, Jonathan. Breve introducción a la teoría literaria. Barcelona: Crítica, 2000.

EAGLETON, Terry. *Una introducción a la teoría literaria*. México: Fondo de Cultura Económica, 1993.

ESTÉBANEZ CALDERÓN, Demetrio. *Diccionario de Literatura*. Madrid: Alianza, 1996.

GARRIDO GALLARDO, Miguel Ángel. *Introducción a la Teoría de la Literatura*. Madrid: Síntesis, 2004.

LÁZARO CARRETER, Fernando. *Estudios de Poética*. Madrid: Taurus, 1979

REIS, Carlos. *O conhecimento da literatura. Introdução aos estudos literarios*. Coimbra: Livraria Almedina, 1995.

RYAN, Mychael. *Teoría literaria: una introducción práctica*. Madrid: Alianza Editorial, 2002

VILLANUEVA, Darío. *Curso de Teoría de la Literatura*. Madrid: Taurus, 1994.

WELLEK, René, WARREN, Austin. *Teoría literaria*. Madrid: Gredos, 1974

YLLERA, Alicia. *Estilística, poética y semiótica literaria*. MADRID: Alianza Editorial, 1974

NOTA: Unha bibliografía máis específica para temas ou asuntos puntuais será provista pola profesora cando proceda.

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Literatura: Crítica literaria/V01G400V01205

Literatura: Introducción aos estudos literarios/V01G400V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingüística: Lingüística xeral				
Materia	Lingüística: Lingüística xeral			
Código	V01G400V01204			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	García-Miguel Gallego, José María			
Profesorado	Collazo Durán, Laura García-Miguel Gallego, José María			
Correo-e	gallego@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Este curso é unha introdución aos fundamentos da estrutura das linguas e aos principios teóricos e metodolóxicos para a análise de datos lingüísticos			

Competencias	
Código	
CB1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Capacidade de xerar novas ideas.
CT6	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT7	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT8	Capacidade de análise e síntese.
CT9	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT10	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.
CT11	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CT12	Capacidade para localizar, manexar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e internet.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas

CB1   CG1   CE5   CT2
CB2   CG2   CE8   CT3
CB5   CG6   CT6
         CG7   CT7
         CG8   CT8
         CG9   CT9
                   CT10
                   CT11
                   CT12

Analizar datos lingüísticos

CB1   CG1   CE5   CT2
CB2   CG2   CE8   CT3
CB5   CG6   CT6
         CG7   CT7
         CG8   CT8
         CG9   CT9
                   CT10
                   CT11
                   CT12

Contidos

Tema

A linguaxe, as linguas e a lingüística

- Linguaxe e comunicación
- As linguas e a súa estrutura. As linguas do mundo
- A lingüística: disciplinas e principais perspectivas teóricas e metodolóxicas da lingüística actual

Os medios da linguaxe

- Linguaxe escrita, linguas signadas e outros medios de expresión
- Os sons da linguaxe (Fonética e Fonoloxía)

Gramática

- A estrutura das palabras (Morfoloxía)
- Construcións e categorías gramaticais (Sintaxe)

Semántica

- O estudo do significado léxico e gramatical

Pragmática e análise do discurso

- Pragmática: o uso da linguaxe
- Análise do discurso

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	19	19	38
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	24	36
Traballos de aula	12	24	36
Probas de resposta curta	2	15	17
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación xeral da materia, da metodoloxía docente e dos procesos de avaliación
Sesión maxistral	Introdución aos conceptos e saberes relacionados coa temática da materia, apoiándose en lecturas complementarias e en comentarios e discusións na propia clase. Os alumnos semipresenciais deberán realizar as lecturas que se indiquen, e recibirán apoio complementario de profesores e compañeiros mediante plataformas dixitais.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Problemas e exercicios relacionados coa análise estrutural das linguas e a análise discursiva. Os alumnos semipresenciais deberán realizar os mesmos exercicios, en cantidade e calidade, que os alumnos presenciais, pero poderán entregalos por medios dixitais e recibir retroalimentación do mesmo xeito
Traballos de aula	Actividades destinadas a fixación, ampliación e aplicación dos conceptos básicos relacionados coa temática da materia. Os alumnos semipresenciais poderán realizar actividades equivalentes, en cantidade e calidade, e entregalos por medios dixitais. Recibirán retroalimentación tamén por medio das plataformas dixitais.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	As titorías individuais servirán para facer un seguimento de cada alumno. Os alumnos semipresenciais deberán acudir presencialmente a un mínimo de tres sesións de titoría de grupo ao longo do curso, e poderán participar en sesións individuais de titoría ben presencialmente ben a distancia facendo uso da tecnoloxía dispoñible
Resolución de problemas e/ou exercicios	As titorías individuais servirán para facer un seguimento de cada alumno. Os alumnos semipresenciais deberán acudir presencialmente a un mínimo de tres sesións de titoría de grupo ao longo do curso, e poderán participar en sesións individuais de titoría ben presencialmente ben a distancia facendo uso da tecnoloxía dispoñible
Traballos de aula	As titorías individuais servirán para facer un seguimento de cada alumno. Os alumnos semipresenciais deberán acudir presencialmente a un mínimo de tres sesións de titoría de grupo ao longo do curso, e poderán participar en sesións individuais de titoría ben presencialmente ben a distancia facendo uso da tecnoloxía dispoñible

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Sesión maxistral	Asistencia e participación nas clases teóricas e lectura dos textos complementarios que se indiquen. Os alumnos semipresenciais deberán demostrar que consultaron as lecturas complementarias e outros materiais que se lles indique. RESULTADO DA APRENDIZAXE: Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas.	10	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG6 CG7 CG8 CG9	CE5 CE8	CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización correcta e en prazo dos problemas e exercicios que se propoñan ao longo do curso, tanto os realizados e entregados na clase como os entregados por medio de plataformas dixitais (esta posibilidade aplícase especialmente aos alumnos semipresenciais). RESULTADO DA APRENDIZAXE: (Saber) Analizar datos lingüísticos	20	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG6 CG7 CG8 CG9	CE5 CE8	CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Traballos de aula	Realización correcta e en prazo dos traballos de aula que se propoñan ao longo do curso ou das actividades equivalentes que se propoñan aos alumnos semipresenciais para presentar a través das plataformas dixitais. RESULTADO DA APRENDIZAXE: Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas.	20	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG6 CG7 CG8 CG9	CE5 CE8	CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Probas de resposta curta	Resolución de cuestións breves sobre conceptos fundamentais da materia como parte dun ou dous exames presenciais. Os alumnos semipresenciais deberán realizar estes exames presencialmente RESULTADO DA APRENDIZAXE: Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas.	25	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG6 CG7 CG8 CG9	CE5 CE8	CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de problemas e exercicios como parte dun ou dous exames presenciais. Os alumnos semipresenciais deberán realizar estes exames presencialmente RESULTADO DA APRENDIZAXE: (Saber) Analizar datos lingüísticos	25	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG6 CG7 CG8 CG9	CE5 CE8	CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na segunda convocatoria os estudantes que non demostraran a adquisición das competencias previstas deberán realizar un exame global e ademais deberán presentar un dossier coas actividades e exercicios do curso que non chegaran a facer ou

non fixeran correctamente.

A materia de exame inclúe, en calquera das modalidades, todas as lecturas consideradas obrigatorias, así coma os contidos teóricos e prácticos que capacitan para resolver problemas e exercicios e responder a probas de resposta curta.

As porcentaxes relativas de avaliación serán as mesmas que para a avaliación continua. Só como alternativa a actividades que pola súa natureza non se poden entregar por escrito, aumentará proporcionalmente o peso relativo do exame escrito.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica (da que se seleccionarán as lecturas obrigatorias do curso)

- Crystal, David (1994 [1987]). *Enciclopedia del lenguaje de la Universidad de Cambridge*. (Edición española dirixida por Juan Carlos Moreno Cabrera). Madrid: Taurus.
- Escandell Vidal, Mª Victoria (coord.) (2009). *El lenguaje humano*. Madrid: Ramón Areces.
- Escandell Vidal, Mª Victoria (coord.) (2011). *Invitación a la lingüística*. Madrid: Ramón Areces.
- Genetti, Carol, ed. (2014): *How languages work: an introduction to language and linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mira Mateus, Maria Helena e Alina Villalva (2006). *O esencial sobre lingüística*. Lisboa: Caminho.
- Ramallo, Fernando, Gabriel Rei Doval e Xoán Paulo Rodríguez Yáñez (eds.) (2000). *Manual de ciencias da linguaxe*. Vigo:Xerais.
- Trask, Robert L. (2006 [2000]) *Lingüística para todos*. Barcelona: Paidós
- Trask, Rober L. & Bill Mayblin (2010). *Lingüística: una guía gráfica*. Barcelona: Paidós.
- Yule, George (2007). *El lenguaje*. Madrid: Akal (3ª edición).

Dicionarios terminolóxicos

- Alcaraz, Enrique y Maria Antonia Martinez Linares (1997): *Diccionario de linguística moderna*. Barcelona: Ariel.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura: Crítica literaria**

Materia	Literatura: Crítica literaria			
Código	V01G400V01205			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Suárez Briones, Beatriz			
Profesorado	González Maestro, Jesús Suárez Briones, Beatriz			
Correo-e	bsuarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Presentación dos fundamentos xerais da crítica literaria xeral			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG3	Capacidade do estudantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Capacidade de xerar novas ideas.
CT6	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT8	Capacidade de análise e síntese.
CT9	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT10	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.
CT11	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CT12	Capacidade para localizar, manexar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e internet.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Ao terminar o curso, o alumnado debería estar en condicións de, por exemplo, elaborar una reseña dun texto.	CB1	CG2	CE3	CT2
	CB2	CG3	CE6	CT3
	CB5	CG4	CE7	CT6
		CG6	CE9	CT8
		CG7		CT9
				CT10
				CT11
				CT12

Contidos

Tema

1. A linguaxe poética.

2. A lectura da poesía.

3. Os temas da poesía.

4. Estruturas poéticas.

5. A lingua poética: 1. Gramática da poesía.

6. A lingua poética: 2. Semántica da poesía.

7. Conclusión: o pracer do texto.

4.1. Tipoloxías estruturais.

5.1. Niveis fónico-gráfico e morfo-sintáctico.

6.1. Niveis semántico e pragmático: Imaxes e tropos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	12	10	22
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	22	22
Obradoiros	24	40	64
Presentacións/exposicións	10	30	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado e a presentar a materia.
Sesión maxistral	Asistencia obrigada para o alumnado semi presencial Exposición dos contidos da materia pola profesora. O alumnado semipresencial terá catro sesións deseñadas especificamente, ás que pode asistir ou non. Serán sesións de dúas horas de carácter teórico e práctico (ás prácticas funcionarán a modo de pequenos obradoiros e serán avaliadas como tales).
Resolución de problemas e/ou exercicios	Son traballos específicos sobre figuras retóricas, fundamentalmente sobre tropos, segundo os principios metodolóxicos expostos nas clases. Estes exercicios son de obrigado cumprimento para o alumnado semi presencial
Obradoiros	Traballos sobre a lingua poética nos seus niveis teóricos e críticos
Presentacións/exposicións	O alumnado debe expor e defender oralmente o traballo de análise formal feito sobre os textos poéticos que proceda. O alumnado semipresencial non está exento desta proba.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Nas horas de titoría (atención personalizada) o alumnado poderá consultar todas as súas dúbidas, resolver problemas sobre distintos aspectos da materia; ademais, nelas, a profesora aproveitará para dar indicacións precisas sobre as necesidades puntuais de cada alumna/o.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Nas horas de titoría (atención personalizada) o alumnado poderá consultar todas as súas dúbidas, resolver problemas sobre distintos aspectos da materia; ademais, nelas, a profesora aproveitará para dar indicacións precisas sobre as necesidades puntuais de cada alumna/o.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita). Para o alumnado semipresencial, esta actividade é obrigatoria	35	CB1 CB2 CG2 CG3 CG4 CG6 CE3 CE6 CE7 CE9 CT2 CT3

Obradoiros	Talleres de comentario poético. Traballarase intensivamente na análise formalista da linguaxe poética. Valoración de capacidade de comprensión, argumentación e interpretación dos métodos de análise. Para o alumnado semipresencial, esta actividade é obrigatoria	30	CB1 CB2 CB5	CG2 CG3 CG4 CG6 CG7	CE3 CE7 CE9	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Presentacións/exposicións	Traballos que realiza o alumnado. Probas que inclúen actividades, problemas ou casos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade proposta, plasmando de xeito práctico os coñecementos teóricos e prácticos da materia. Para o alumnado semipresencial, esta actividade é obrigatoria	35	CB1 CB2	CG2 CG4 CG6		CT2 CT3

Outros comentarios sobre a Avaliación

A participación e o desenvolvemento dos traballos e exercicios da materia en tempo é obrigado para a persoa que queira ser avaliada pola modalidade continua e tamén para o alumnado da modalidade semipresencial. Para quen non siga esta modalidade de avaliación, alumnado semipresencial incluído, haberá un exame final antes de que conclúa o cuadrimestre (1ª edición das actas) e en xullo, no que se dará conta de toda a materia, tanto da teoría como da práctica.

Porcentaxe de presencialidade obrigatoria na avaliación continua para o alumnado presencial: 80%

A avaliación en xullo para o alumnado que tivera optado pola avaliación continua e non aprobouse consistirá en facer un exame e/ou traballos.

En calquera caso, a copia literal de traballos alleos sen recurrir ás convencións da cita redundará nun suspenso innegociable.

Bibliografía. Fontes de información

Esta bibliografía é parcial. Ningún destes libros é material de estudo completo; e para cuestións puntuais que requiran materiais de estudo diferentes, estes serán presentados pola profesora.

GUPO Mi. *Retórica general*. Barcelona: Paidós, 1987.

LAUSBERG, Heinrich. *Elementos de Retórica literaria*. Madrid: Gredos, 1975.

MORATARA GARAVELLI, Bice. *Manual de Retórica*. Madrid: Cátedra, 1991.

REIS, Carlos. *Técnicas de análise textual*, Coimbra, Liv. Almedina, 1976; 2a ed., 1978; 3a ed., 1981; 1a reimpresión, 1984; 2a reimp. 1987.

PARAÍSO, Isabel. *Psicoanálisis de la experiencia literaria*. Madrid: Cátedra, 1994

REIS, Carlos. *Comentario de textos. Fundamentos teóricos y análisis literario*, Salamanca, Colegio de España, 1995.

SPANG, Kurt. *Fundamentos de Retórica*. Literaria y publicitaria. Pamplona: Ediciones Universidad de Navarra, 1991.

YLLERA, Alicia: *Estilística, poética y semiótica literaria*. Madrid: Alianza Editorial, 1974

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Literatura: Crítica literaria/V01G400V01205

Literatura: Introducción aos estudos literarios/V01G400V01104

Literatura: Teoría da literatura/V01G400V01203